

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA

RELIXIÓN CATÓLICA

1ºESO

Curso 2017/18

Profesoras: María Almeida Bautista
Carmen Pérez Tanoira

INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN

Os tres grupos de 1º da ESO están formados por un número de 58 alumnos, distribuídos deste modo buscando a equidad a nivel académico e persoal.

A Lingua materna dos alumnos é predominantemente ou castelán. A formación académica das familias dos alumnos e ou seu nivel económico é moi diverso, aínda que predominan as de nivel sociocultural medio e medio baixou.

En xeral , dos grupos de 1º soen comportarse adecuadamente na aula e mostran interese cara á materia. Hai dous alumnos repetidores, un deles con ACI.

Ante esta realidade, e tendo en conta que o obxectivo do curso é alcanzar o maior rendimento en cada uns dos alumnos, para eles propónse unha metodoloxía enfocada cara á ruptura da monotonía e o desenvolvemento da creatividade.

CONTRIBUCIÓN DA ÁREA DE RELIXIÓN CATÓLICA A VOS OBXECTIVOS XERAIS DA ETAPA

Asumir as finalidades propias da escola nun marco curricular da LOMCE supón, por exemplo, que a área de Relixión, como o resto de áreas non terá obxectivos xerais, senón que asume como propios os xerais da etapa, e que estes serán avaliados nos criterios da avaliación do currículo de Relixión.

CONTIDOS

	Unidad 1. Vivir a creación
	Unidad 2. Elección Unidad 3. Alianza Unidad 4. Reyes e profetas
	Unidad 2. Elección Unidad 3. Alianza Unidad 4. Reyes e profetas Unidad 5. No orixen do cristianismo. Xesús Unidad 6. Xesús, salvación e felicidade Unidad 7. Pentecostés, nace a Igrexa Unidad 9. Celebrar a vida
	Unidad 7. Pentecostés, nace a Igrexa Unidad 8. Unha comunidade chamada Igrexa Unidad 9. Celebrar a vida

UNIDADE 1. VIVIR A CREACIÓN

1. Un Deus creador
 - A fe nun Deus creador
 - A palabra da ciencia
2. A creación fala de Deus
 - A oración dos salmos
 - Do visible a ou invisible
3. Un Deus que coida das criaturas
 - Vivir a gratitude
 - Vivir a providencia de Deus

UNIDADE 2. ELECCIÓN

1. Todo empezou cunha chamada e unha promesa.
 - Abrahán e e vos patriarcas
 - Ou Deus de Abrahán chama
2. As dificultades da relación con Deus
 - Vivir en diálogo confiado con Deus
 - Divos non falla ás súas promesas
3. Abrahán, pai dos crentes
 - Abrahán, home de fe
 - Abrahán, pai dos crentes

UNIDADE 3. ALIANZA

1. Moisés, un neno adoptado
 - Salvado das augas
 - A chamada de Deus
2. A misión de liberar ao pobo
 - A saída de Exipto e o deserto
 - A alianza entre Deus e o pobo de Israel
3. Un Deus libertador
 - O Deus de Moisés
 - Moisés e a historia da salvación que Deus propón

UNIDADE 4. REYES E PROFETAS

1. A chamada a David
 - Un pobo, unha terra, un rei
 - A elección de David
2. O rei David e a promesa do Mesías
 - O rei David
 - A promesa a David
3. Os poderosos e os profetas
 - Reyes poderosos
 - Os profetas

UNIDADE 5. NA ORIXE DO CRISTIANISMO, JESÚS

1. O testemuño dos evanxeos
 - O evanxeo
 - O catro evanxeos
2. Os lugares de Jesús
 - Palestina
 - A vida cotiá
3. Os tempos de Jesús
 - Baixo o imperio romano
 - Unha sociedade complexa

UNIDADE 6. JESÚS, SALVACIÓN E FELICIDADE

1. Como viviu Jesús a súa misión na vida

-
- A familia de Jesús
 - Descubrindo a súa vocación
 - A misión de Jesús
2. O anuncio do reino de Deus
 - A predicación de Jesús
 - A expresión do reino de Deus
 3. Acoller a salvación
 - Acoller a salvación de Deus
 - Salvados desde fóra
 4. Jesús o Mesías, o Fillo de Deus
 - A esperanza dun mesías
 - Un mesías fillo de Deus

UNIDADE 7. PENTECOSTÉS, O NACEMENTO DA IGREXA

1. A despedida de Jesús
 - O desconcerto dos discípulos
 - A Ascensión
2. Pentecostés
 - A forza do Espírito
 - A Igrexa
3. Comeza a misión
 - Unha nova e boa noticia
 - A obra salvadora de Jesús continúa

UNIDADE 8. UNHA COMUNIDADE CHAMADA IGREXA

1. Unidos na fe e o amor
 - A Igrexa corpo de Cristo
 - Unha fe que une
2. O interior da comunidade
 - Unha comunidade que se organiza
 - Celebrar a vida
3. A misión de anunciar o evanxeo
 - A tarefa de evangelizar
 - Traballar por un mundo mellor

UNIDADE 9. CELEBRAR A VIDA

1. Necesitamos celebrar
 - Celebramos
 - A pascua xudía
2. A celebración cristiá máis importante: a eucaristía
 - A despedida de Jesús
 - A eucaristía
3. Liturxia e sacramentos: as celebracións cristiás
 - As accións salvadoras de Jesús
 - A liturxia e os sacramentos
4. Entrar na vida cristiá: bautismo e confirmación
 - Bautismo
 - Confirmación

COMPETENCIAS LAVE:

CL: Competencia lingüística

CMCT: Competencia matemática e ciencia e tecnoloxía

CD: Competencia dixital

AA: Aprender a aprender

CSC: Competencia social e cívica

SIEE: Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.

CEC: Conciencia e expresións culturais.

ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE		COMPETENCIAS CLAVE ASOCIADAS						
		CL	CMCT	CD	AA	CSC	SIEE	CEC
RE1.1.1	1.1 Expresa por escrito sucesos imprevisto en los que ha reconoce que la realidad es dada.	X		X	X	X		X
RE1.1.2	1.2 Evalúa, compartiendo con sus compañeros, sucesos y situaciones en las que queda de manifiesto que la realidad es don de Dios.				X	X	X	
RE1.2.1	2.1 Argumenta el origen del mundo y la realidad como fruto del designio amoroso de Dios.	X					X	X
RE1.3.1	3.1 Relaciona y distingue, explicando con sus palabras, el origen de la creación en los relatos míticos de la antigüedad y el relato bíblico.	X		X				X
RE1.4.1	4.1 Conoce y señala las diferencias entre la explicación teológica y científica de la creación.	X	X		X			X
RE1.4.2	4.2 Respeta la autonomía existente entre las explicaciones, teológica y científica, de la creación.	X	X		X			X
RE2.1.1	1.1 Conoce, interpreta y construye una línea del tiempo con los principales acontecimientos y personajes de la historia de Israel.		X	X	X			X
RE2.1.2	1.2 Muestra interés por la historia de Israel y dialoga con respeto sobre los beneficios de esta historia para la humanidad.	X		X	X		X	X
RE2.2.1	2.1 Busca relatos bíblicos y selecciona gestos y palabras de Dios en los que identifica la manifestación divina.	X			X			
RE2.3.1	3.1 Recuerda y explica constructivamente, de modo oral o por escrito, acciones que reflejan el desvelarse de Dios para con el pueblo de Israel.	X				X	X	
RE3.1.1	1.1 Identifica y clasifica de manera justificada las diferencias entre la naturaleza divina y humana de Jesús en los relatos evangélicos.	X		X	X	X		
RE3.1.2	1.2 Se esfuerza por comprender las manifestaciones de ambas naturalezas expresadas en los relatos evangélicos.	X		X	X	X		
RE3.2.1	2.1 Reconoce a partir de la lectura de los textos evangélicos los rasgos de la persona de Jesús y diseña su perfil.	X				X	X	X
RE3.3.1	3.1 Ordena y explica con sus palabras los pasos del proceso formativo de los evangelios.	X			X			X
RE4.1.1	1.1 Señala y explica las distintas formas de presencia de Jesucristo en la Iglesia: sacramentos, palabra de Dios, autoridad y caridad.	X				X		X
RE4.2.1	2.1 Conoce y respeta que los sacramentos son acción del Espíritu para construir la Iglesia.			X		X	X	X
RE4.2.2	2.2 Asocia la acción del espíritu en los sacramentos con las distintas etapas y momentos de la vida.						X	X
RE4.2.3	2.3 Toma conciencia y aprecia la acción del Espíritu para el crecimiento de la persona.			X		X	X	X

1º ESO		
Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliábles
Bloque 1. O sentido relixioso do home		
A realidade creada e os acontecementos son signo de Deus.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Recoñecer e valorar que a realidade é don de Deus. 2. Identificar a orixe divina da realidade. 3. Contrastar a orixe da creación nos diferentes relatos relixiosos acerca da creación. 4. Diferenciar a explicación teolóxica e científica da creación. 	<ol style="list-style-type: none"> 1.1 Expresa por escrito sucesos imprevisto nos que ha recoñece que a realidade é dada. 1.2 Avalúa, compartindo cos seus compañeiros, sucesos e situacións nas que queda de manifiesto que a realidade é don de Deus. 2.1 Argumenta a orixe do mundo e a realidade como froito do designio amoroso de Deus. 3.1 Relaciona e distingue, explicando coas súas palabras, a orixe da creación nos relatos míticos da antigüidade e o relato bíblico. 4.1 Coñece e sinala as diferenzas entre a explicación teolóxica e científica da creación. 4.2 Respeta a autonomía existente entre as explicacións, teolóxica e científica, da creación.
Bloque 2. A revelación: Deus intervéñ na historia		
A historia de Israel: elección, alianza, monarquía e profetismo.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Coñecer, contrastar e apreciar os principais acontecementos da historia de Israel. 2. Sinalar e identificar os diferentes modos de comunicación que Deus usou nas distintas etapas da historia e Israel. 3. Distinguir e comparar o procedemento co que Deus se manifesta nas distintas etapas da historia de Israel. 	<ol style="list-style-type: none"> 1.1 Coñece, interpreta e constrúe unha liña do tempo cos principais acontecementos e personaxes da historia de Israel. 1.2 Mostra interese pola historia de Israel e dialoga con respecto sobre os beneficios desta historia para a humanidade. 2.1 Busca relatos bíblicos e selecciona xestos e palabras de Deus nos que identifica a manifestación divina.

		3.1 Lembra e explica constructivamente, de modo oral ou por escrito, accións que reflicten o desvelarse de Deus para co pobo de Israel.
Bloque 3. Xesucristo, cumprimento da Historia da Salvación		
A divindade e humanidade de Jesús. Os evanxeos: testemuño e anuncio. Composición dos evanxeos.	1. Distinguir en Jesús os trazos da súa natureza divina e humana. 2. Identificar a natureza e finalidade dos evanxeos. 3. Coñecer e comprender o proceso de formación dos evanxeos.	1.1 Identifica e clasifica de maneira xustificada as diferenzas entre a natureza divina e humana de Jesús nos relatos evangélicos. 1.2 Esfórzase por comprender as manifestacións de ambas as naturezas expresadas nos relatos evangélicos. 2.1 Recoñece a partir da lectura dos textos evangélicos os trazos da persoa de Jesús e diseña o seu perfil. 3.1 Ordena e explica coas súas palabras os pasos do proceso formativo dos evanxeos.
Bloque 4. Permanencia de Xesucristo na historia: a Igrexa		
A Igrexa, presenza de Xesucristo na historia. O Espírito Santo edifica continuamente a Igrexa.	1. Comprender a presenza de Xesucristo hoxe na Igrexa. 2. Recoñecer que a acción do Espírito Santo dá vida á Igrexa.	1.1 Sinala e explica as distintas formas de presenza de Xesucristo na Igrexa: sacramentos, palabra de Deus, autoridade e caridade. 2.1 Coñece e respecta que os sacramentos son acción do Espírito para construír a Igrexa. 2.2 Asocia a acción do espírito nos sacramentos coas distintas etapas e momentos da vida. 2.3 Toma conciencia e aprecia a acción do Espírito para o crecemento da persoa.

TRANSVERSALIDADE

Serán valores a igualdade entre homes e mulleres, a prevención e resolución pacífica de conflitos, o desenvolvemento sustentable e o medio ambiente, a actividade física e dieta equilibrada e a educación e seguridade viaria.

O ensino relixioso católica achega a fundamentación e jerarquización dos valores e virtudes que contribúen a educar a dimensión moral e social da personalidade do alumno, en orde a facer posible a maduración na corresponsabilidade, o exercicio da solidariedade, da liberdade, da xustiza e da caridade. Iso leva mellorar as relacións interpersoais e, en consecuencia, afrontar as situacións de conflito mediante o diálogo, o perdón e a misericordia.

A integración dos temas transversais na nosa programación didáctica é unha consecuencia da identidade mesma do ensino relixioso escolar. Non se trata de materias engadidas senón coñecementos, prácticas, actitudes que forman parte necesaria do desenvolvemento da nosa materia.

PROCEDEMENTOS DE APRENDIZAXE

Como principios metodolóxicos texto cabe sinalar o seguinte:

- a) O diálogo fe-cultura está presente ao longo de todo o proxecto. É a esencia da metodoloxía que vincula a actualidade co contido relixioso.
- b) Conecta coas grandes preguntas da etapa adolescente, desde a observación da súa realidade.
- c) Fomenta unha visión coherente, crítica e comprometida da realidade social. Ofrece un enfoque atractivo para tratar temas de actualidade.
- d) Traballa a interioridade e a apertura á transcendencia. Mediante unha dobre mirada «ao exterior» e «ao interior», a súa metodoloxía permite ao alumnado recoñecer e interpretar de forma crítica e coherente a realidade social que lle rodea e o mundo interior que lle habita.
- e) Baseado na aprendizaxe significativo que axuda ao alumnado na súa procura de identidade e ética persoal, afirmación de valores universais, conciencia crítica e vivencia espiritual.

A estrutura sempre será:

1. **Páxina inicial.** A páxina inicial parte do contexto cotián do alumno. Pretende detectar os contidos relixiosos presentes na súa contorna.
2. **A Biblia e á miña ao redor.** Nestas páxinasponse en diálogo a Palabra de Deus coa actualidade, desde unha clara intención competencial. Ofrécese un enfoque atractivo para tratar temas de actualidade. A guía do profesor ofrece, ademais, suxestións nestas páxinas para desenvolver diferentes rutinas de pensamento que promoven unha aprendizaxe máis significativa e competencial.
3. **O esencial.** Favorece a síntese persoal da mensaxe cristiá. Con actividades complementarias lúdicas e competenciais. No espazo **smsaviadigital.com**, os alumnos poderán visualizar un mapa conceptual que recolle unha síntese dos contidos fundamentais.
4. **Por dentro, por fóra.** Non podería existir unha formación integral e, por tanto, unha educación de calidade, si non se desenvolvesen todas as capacidades inherentes ao ser humano entre as cales se atopa constitutivamente a capacidade transcendente. A guía do profesor profunda neste aspecto e achega recursos para cultivar a intelixencia espiritual mediante unha serie de prácticas: a práctica da soidade, o gusto polo silencio, a contemplación, o exercicio de filosofar, o espiritual na arte, o diálogo, o exercicio físico, o doce non facer nada, a experiencia da fragilidade, o deleite musical, a práctica da meditación e o exercicio da solidariedade.

ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

- Medidas xerais de grupo (metodolóxicas, curriculares e organizativas).
- Actividades de reforzo e profundización ou enriquecemento curricular.
- Plans individuais para o alumnado con dificultades.

ORGANIZACIÓN DE RECURSOS, ESPAZOS E TEMPOS

Os recursos didácticos dos que se dispón son:

- Libro do alumno. Relixión Católica de 1º de ESO. Proxecto Ágora. Editorial SM
- Guía do profesor. Relixión Católica de 1º de ESO. Proxecto Ágora. Editorial SM
 - Suxestións de traballo
 - Propostas de diálogo
 - Atención á diversidade
 - Aprendizaxe cooperativa
 - Pautas para traballar a Biblia
 - Pautas para traballar a interioridade
- Recursos interactivos en sm.saviadigital.com
- Caderno con propostas de avaliación
- Caderno de cine para a aula
- DVD con 18 secuencias de cine
- Caderno de atención á diversidade
- CD-ROM con lexislación e proxecto curricular
- CD-ROM coa Guía do profesor

PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN

No proceso de avaliación continua, cando o progreso dun alumno ou alumna non sexa o adecuado, estableceranse medidas de reforzo educativo. Estas medidas adoptaranse en calquera momento do curso, axiña que como se detecten as dificultades e estarán dirixidas a garantir a adquisición das competencias imprescindibles para continuar o proceso educativo.

O traballo diario do alumno, actitude e interese pola materia, realización das tarefas de clase completarán o 60 % da nota e o resultado de exames ou fichas que o alumno realice o 40% da nota final.

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN

Será o profesor o que estableza os criterios de cualificación e adxudique unha porcentaxe á ponderación de cada criterio na cualificación final. Entre outros, poderían considerarse:

- Traballos que o alumnado vai realizando
- Actitude ante a aprendizaxe
- Probas de avaliación
- Caderno de traballo
- Traballo en casa

ACTIVIDADES

Celebración do día do Domund.
Commemoración do Día da Paz. 2º trimestre
Celebración do triduo pascual

PROGRAMACIÓN DA EDUCACIÓN EN VALORES

A materia contribuirá á:

-A transmisión e puesta en práctica de valores que favorezan a liberdade persoal, a responsabilidade, a solidariedade, tolerancia, a igualdade, o respecto e a xustiza, así como que axuden a superar calquera tipo de discriminación.

-O esforzo individual e a motivación do alumnado.

-O desenvolvemento na escola dos valores que fomenten a igualdade efectiva entre homes e mulleres, así como a prevención da violencia de xénero.

-A igualdade de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres e a igualdade del trato e non discriminación das persoas con discapacidade .

ACCIÓNS DE CONTRIBUCIÓN Ao PLAN TIC

Fomentarase o desenvolvemento da competencia dixital do alumno no manexo de a lousa dixital a través da presentación das súas propios trabalvos.

ACCIÓNS DE CONTRIBUCIÓN Ao PLAN DE CONVIVENCIA

Todas as actividades e traballos de clase promoverán a boa convivencia e a aceptación da diversidade do outro .

ACCIÓNS DE CONTRIBUCIÓN AO PROXECTO LECTOR

A miúdo faranse lecturas no alto na clase e o alumno deberá dicir a os seus compañeiros un resumo de l ou leído buscando a comprensión e a síntese do texto.

ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES

Participación nas distintas campañas de Pastoral do centro.

MÍNIMOS ESIGIBLES E ACTIVIDADES DE REFORZO/RECUPERACIÓN

Os mínimos aparecen o seubrayados en os estándares de aprendizaxe de cada unidade.

ESCALA DE OBSERVACIÓN PARA O PROFESORADO

O decreto de currículo establece que os mestres avaliarán tanto as aprendizaxes do alumnado como os procesos de ensino e a súa propia práctica docente, para o que establecerán indicadores de logro nas programacións docentes.

Para valorar o axuste entre a programación e os resultados obtidos, revisarase, cada curso escolar, a programación didáctica atendendo aos indicadores de logro.